МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В

ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКА ГРАДИНА

„ЗДРАВЕЦ“

Значим етап от живота на детето е тръгването на детска градина. Това обикновено е събитие, което е изпълнено с противоположни чувства от страна на семейството. Осъзнавайки важността на тази нова стъпка, родителите се стремят да подкрепят своето дете по възможно най-добрия начин.

Детската градина е важен момент от развитието и израстването на детето. То навлиза в обществото на своите връстници и започва да усвоява уменията на социалното общуване. Така ще бъде по-подготвено и за постъпване в училище. Детската градина е не само място за отглеждане на децата в отсъствие на техните родители. Детската градина е център за ранно детско развитие, която работи по определен държавен образователен стандарт за предучилищно образование.

Терминът „адаптация" има латински произход - adapt"(приспособявам) и често се използва в психологията, педагогиката, биологията и други науки, но неизменно се свързва със състоянието на равновесие между личността и социалната среда.

Адаптацията в детската градина е труден процес и за детето, и за неговите родители. Необходимо и дори наложително е да бъдат направени промени в живота на цялото семейство - режим, навици, ритуали и т.н. Поради тази причина е по-подходящо да говорим за адаптация на цялото семейство към постъпването и пребиваването в детската градина, отколкото само за адаптацията на детето в нея. При всички случаи обаче, адаптацията изисква отказ от досега установеното, от ясното, от познатото и разбираемото от една страна, а от друга се свързва с усвояване на нови модели на поведение, опознаване и приспособяване към промените, към новите изисквания на средата. Известно е, че когато детето има определен начин на живот, който протича при определени условия, то показва добра адаптираност към тези условия. Промяната в тях, още повече, ако е внезапна, води до необходимост от промени и преустройство на начина на живот и предизвиква голямо нервно напрежение. Изграждането на навици и установеният режим в детската градина създават несигурност у детето, защото го поставят в рамка, в ясни граници.

Семейството е най-благоприятната среда за децата още от раждането. То осигурява емоционален комфорт, създава спокойствие и формира първите им впечатления за света. Постъпването в детска градина е стресиращо за малкото дете, защото организацията е различна от домашната. Престоят е продължителен, с голям брой деца в едно помещение, нови възрастни в живота на детето, определени правила на поведение, нови задължения и отговорности, изисквания за дневен режим и т.н. Най- травмираща е раздялата с майката, особено за дете, което е единствено в семейството, което рядко е имало контакт с връстници и други деца.

Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на

адаптация от семейна среда към детска градина е разработен на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба 5/03.06.2017г. за предучилищно образование и е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

ЦЕЛ: Разработване и прилагане на модел за адаптация на децата от първа възрастова група в условията на детската градина, който включва набелязани действия за ефективно сътрудничество между учители и родители за осигуряване на плавен преход от семейна среда към средата на детската градина и гарантира пълноценно физическо и психическо благополучие на детето.

ЗАДАЧИ:

1. Изграждане на партньорски взаимоотношения между учители и родители още от първият ден на приемането и записването на детето в детската градина, за постигане на ефективна работа с родителите и изграждане на ползотворно сътрудничество с родителската общност.

2. Изграждане на подкрепяща, приемна и безопасна среда за децата от първа възрастова група, която стимулира развитието на двигателни, речеви, социални и игрови умения.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛАТАТИ:

Разработения модел за взаимодействие между детската градина и семейната общност при постъпване на детето в първа възрастова група осигуряват цялостното развитие на детската личност и плавен преход от семейната среда към детската градина. За да бъде подготвено детето за постъпване в детската градина са начертани следните стъпки за работа със семейството :

- организационни срещи с родителите;
- индивидуална среща с всеки родител преди началото на учебната година;
- обща родителска среща;
- запознаване и обсъждане на важни за родителите въпроси;
- запознаване на родителите с организация на престоя на децата в детската градина;
- попълване на анкета от родителите, свързана с първоначална информация за детето относно неговите умения, предпочитания и възможности;

Подготовка на детето за детска градина от родителите

- За да се подготви детето за детска градина, преди всичко трябва да му се разкаже за това, което ще му предстои. Говоренето за това, какво го очаква, съобразено с евентуалните му страхове, улеснява първите му стъпки. Детето

трябва да се подпомогне да формира положително отношение към детската градина. Да му се обясни по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската градина, че там е забавно място, че децата играят, хранят се, учат заедно. В същото време не бива да се претоварват с информация.

- ❖ Необходимо е да се отдели достатъчно време сутрин преди тръгването към детска градина. Препоръчително е да се отдели достатъчно време, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска градина трябва да е приятен както за родителите, така и за детето.
- ❖ Да се работи за създаване на доверие към учителите в детската градина. Родителите също трябва да имат доверие в тях. Те отговарят на необходимите изисквания и имат изградени професионални умения да се грижат за малки деца. Важно е родителите да им се доверят и да предадат контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите взаимоотношения, които трябва да бъдат модел и за детето.
- ❖ Да се изтъкват позитивните страни от пребиваването му в детската градина- присъствието на много деца на неговата възраст. Изключително важно е детето да знае, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде в семейството си. Малкото дете не може да осъзнае необходимостта от постъпване в институция. В повечето случаи децата се питат дали родителите ги обичат още, и дали не са ги изоставили. В тези случаи родителите трябва да засвидетелстват безпрекословната си любов към децата във времето извън детската градина. Да прекарват повече време с тях и да им показват, че ги обичат.
- ❖ Трябва да се работи за възпитаване у детето на позитивна нагласа и положително отношение към детската градина и учителите;
- ❖ Родителите да се стараят да разбират страховете на децата и да ги улесняват в първите им стъпки на социализация в детската градина;

Редно е родителите да се запознаят с режима в детската градина и да се постараят да го въведат и у дома, за да няма съществена разлика в деня на детето. Да се приближат към менюто на детската градина и да отстранят паузите при храненето. Да се опитат да намалят калориите в храната, за да увеличат апетита на детето. При деца с проблемен апетит е добре да се говори с учителите да бъдат по-меки и търпеливи. Проблемите с храната често са причина, поради която децата не искат да ходят на детска градина.

Преди постъпването си в детската градина, редно е детето да има изградена относителна самостоятелност и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези вкъщи, относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и, че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както

вкъщи, така и в детската градина.

Необходимо е родителите да посещават родителските срещи. Срещите са важни и се правят, за да се уточнят и уеднаквят правилата и изискванията и да се вземат общи решения. Индивидуалните срещи с родителите имат отношение към конкретното дете и са свързани с постиженията на детето в образователен и възпитателен аспект.

Първи стъпки в детска градина.

Преди постъпване в детската градина, всеки родител е в правото си да се запознае с фактическата обстановка в детската група и детската градина като цяло. В ДГ „Здравец“ се приемат деца целогодишно и с навършени 2 години при наличие на свободни места в групите. За децата, които преди постъпването са посещавали детско заведение (детска ясла) се очаква безпроблемно адаптиране към условията в детската градина и не се предлага престой на родителите при първоначалното адаптиране, освен при някои изключения. За останалите деца се предлага престой на единия родител съвместно с детето, според неговите нужди и тревожност – до безпроблемното му приспособяване към условията в детското заведение. В ДГ „Здравец“ се предлага на родителите децата да свикват с целодневния режим в детската градина още от първия ден на постъпването им. Полудневният режим (взимане на обяд) не се препоръчва, поради ненужно удължаване на адаптационния период. Обедното взимане на дете се препоръчва за децата, които много трудно се адаптират, както и за децата със СОП, ако е необходимо. В условията на епидемична обстановка достъпът на родители в детското заведение е ограничен, включително и в периода на адаптиране на децата.

Препоръчително е раздялата с родителите да бъде бърза и кратка, дори детето да започне да плаче и да моли родителя да се върне – не бива да се отстъпва, в противен случай това ще е неговата стратегия за манипулация и занапред ще реагира по същият начин, за да задържи вниманието върху себе си и да накара родителите да отстъпят, така както са го направили през първия ден. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.

След престоя в детската градина детето може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание. Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му.

Прибирайки се от детска градина в семейството е добре да се създаде ритуал. Това може да бъде разходка в парка, игра на площадката, разказване на приказка, пеене на песничка, нещо което доставя удоволствие на детето. Зареждането с положителни емоции е от голямо значение за успешната адаптация.

За успешна адаптация на детето към новите условия на ДГ „Здравец” организира дейности като:

- Провежда специални игри-занимания, насочени към подобряване на психо емоционалното състояние на децата.
- Подбира игри и упражнения за изграждане у детето на положително отношение към ДГ.

- Запознаване на детето със заобикалящата го среда / помещенията, в които пребивава групата: занималня, спалня, сервизни помещения и др./
- Подбира материали за родителите с консултативен характер и указателен характер.

За определяне на една или друга форма на адаптация се посочват обикновено следните критерии:

- Емоционално състояние на детето.
- Отношението му към възрастните.
- Отношението му към връстниците.
- Състояние на съня и апетита.
- Честота и продължителност на острите заболявания.

В зависимост от продължителността на периода на адаптация децата, съществуват няколко категории:

- **Деца с лека адаптация**. При тях адаптационните процеси продължават 10-15 дни, понякога 3-4 дни. Към децата, които лесно се адаптират, спадат предимно по-самоуверени деца, които имат създадени навици и умения за самообслужване, добро самочувствие и самооценка. Поведението на детето с лека адаптация обикновено се нормализира в рамките на седмица-две. Апетитът му първоначално може да намалее, но след известно време се възстановява напълно. Сънят също става по- спокоен в сравнение с първите дни от постъпването в детската градина. Раздялата с родителя е все по-лесна и бърза с всеки изминал ден. След нея детето видимо е и в добро настроение. По време на заниманията и игрите говори спокойно за своите родители, без да се разстройва. Включва се в груповите дейности и активности с желание. Има близки деца в групата, с които общува. Децата, които се адаптират леко, могат да бъдат определени като самостоятелни.
- **Деца със средна адаптивност**. Отрицателните емоции при тях стихват до 30-40 дни след постъпването им в детското заведение. Характерни за периода на адаптация са нарушенията на съня и апетита, отказ от игри, бурно изразяване на протест и неутешим плач. Първоначално настроението е мудно, нестабилно, преобладава мрънкането и хленченето. Децата, които са със средна трудност в адаптацията, често са боязливи и нерешителни, по-срамежливи и неуверени в собствените си възможности.
- **Деца с тежка адаптация**. При тях адаптационните процеси продължават до 3 месеца и се характеризират с емоционално разстройство, плач, кризи, които се отразяват на общото състояние на детето- намаляване на теглото и чести заболявания, които затрудняват приспособителния процес. Поведението на детето е неадекватно, граничещо с невротичност. То е апатично. Може да се наблюдава продължителен отказ от храна и дори невротично повръщане. Сънят е нестабилен, повърхностен. Детето плаче насън, често се събужда, сънува кошмари и страшни неща, не желае да остава само и да заспива. Периодът на адаптация се удължава, ако детето отсъства поради чести и продължителни боледувания.

Краткосрочно присъствие на родителя в детската градина по време на периода на адаптиране: Краткосрочното присъствие на родителя в детската градина за съвместни дейности детето и с по-голяма група деца или с други родители на деца в периода на адаптация е възможно единствено в условия на спокойна здравна среда, извън противоепидемични мерки, въведени от компетентен орган. Дейностите предварително се планират в индивидуални срещи между учителите и родителите. Родителят се включва в четене на приказка или представяне на кратък етюд от приказка. Могат да се включват в организираните игри и обучение, подкрепяйки детето си. Могат да участват в съвместни подвижни, конструктивни и ролеви игри с децата си в детска градина.

Финализиране на периода на адаптация

Според някои детски психолози трудната адаптация при някои деца продължава дори много по-дълго от 6 месеца до година и половина. Тези деца са силно зависими от майките си и много болезнено приемат раздялата с тях. За семействата на тези деца периодът на адаптация е много труден. Продължителна е адаптацията и на децата със специални образователни потребности, при които се налага специфичен подход-според потребностите.

Адаптацията е приключила след като детето е приело новата промяна в неговия живот спокойно. Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но при влизане в групата да се чувства комфортно.

Екипът на ДГ „ЗДРАВЕЦ“, е отговорен към потребностите на всяко дете, постъпило в детската градина и осъзнава, че адаптацията е труден процес както за него, така и за семейството му. Екипът информира родителите на ново постъпилите деца за всичко, което е свързано с периода на адаптацията и в подкрепа на детето.

Мерките са приети с решение на Педагогически съвет с Протокол №1 от 11.09. 2026 година и утвърдени със Заповед №1 от 15.09.2026 г.

Директор:

Детска градина
с. Гара Игнатиево
общ. Марица
„Здравец“